

Material for *Samenvatting*

The role and contribution of the church as pioneered by European mission boards in the advancement of the schooling of the Bataks, especially the Christians, is common knowledge. But were the mission bodies the only agents? What and how extensive was the role of the Bataks themselves? Then too, what was the extent of the Dutch Indies colonial government's role in Batak education, particularly when addressing the educational progress of the Bataks in the pre-independence period of Indonesian people?

This dissertation will try to relate the history of education in the form of schooling among the Christian Bataks based on the hypothesis that their educational advancement was the result of the encounter between the Bataks and the mission boards, and to a certain degree because of the involvement of the colonial government. The mission board chosen as the partner in the encounter with the Bataks was the Rhenish mission (*Rheinische Missions-Gesellschaft*, RMG), a German mission board whose personnel worked in the Batak area and surroundings from 1861-1940.

With this hypothesis as our starting point, this dissertation attempts to describe the foundation, motivation, goal and content of the schooling which was conducted by the RMG during the time of its presence there. In addition, we shall note the RMG's educational views, and the place and function of education in the whole system of its ministry. From another perspective, we shall indicate the factors which motivated the Bataks to enthusiastically welcome that educational ministry. We shall also consider the role of Bataks themselves in the encounter, their motives and objectives for having the schools along with noting their traditional system of education.

This writing, after the Introduction, consists of three big parts (each of which comprises several chapters):

Part One presents an overview of the context and background of the encounter including a general description of each party involved. This part is divided into three chapters: Chapter One summarizes the history of education in Indonesia. Its purpose is to show the degree that missionary education in Indonesia in general and the educational system of the RMG in Batakland in particular were not only connected with but were dependent upon the Dutch Indies colonial government's system of education. Chapter Two gives a brief description of Batak society before and during the coming of the missionaries, with emphasis upon its traditional educational system. This chapter will help us see which aspects and elements of the Bataks' traditional educational system could be maintained in the RMG educational system or on the contrary rejected, and the reasons for either action on the part of the mission personnel. Chapter Three sketches the details of the educational philosophy which they held and developed, before and after working among the Bataks, and how that philosophy was bequeathed to them before they arrived in Batakland. In addition, we shall attempt to show what other actors played a part in building and enriching the educational philosophy and policy of the missionaries. All this should help us gain an understanding of the educational effort, philosophy and policy developed by the RMG in Batakland. At the same time,

this should assist in seeing whether there were any influences and contributions from the RMG-Batak encounter which confirmed the RMG educational philosophy in its homeland.

Part Two analyzes the educational efforts of the RMG during the time of its work among the Bataks, i.e. from 1861 to 1940, and also shows the twists and turns of the process of encounter with Batak society. This time-frame is sufficiently long to be divided into three periods or sections based upon characteristics and themes prominent in each period. But it must be emphasized that these divisions are not absolute, because what happened or was related to one period was not really unique to it and therefore could be separated or differentiated from the period before or the one which followed. Structuring this history according to time periods is meant to help discern issues which were prominent in each period, but at the same time the whole period of time from 1861-1940 must be seen as an historical unity from beginning to end.

The first period (1861-1882) to be analyzed in Chapter Four was a time of pioneering and of foundation-laying for the educational system and network. At this time the Rhenish missionaries did not have a clear and firm philosophy of education. The second period (1883-1914) studied in Chapter Five attains the high-water mark of educational development both quantitatively and qualitatively: the number of schools and pupils affected increased, and the philosophy of education became more stable after a time of intense struggle on the part of missionaries to develop an educational system fitted to the needs of Batak society. The third period (1915-1940) discussed in Chapter Six describes the crisis which engulfed the Rhenish mission in general and its educational ministry in particular due to overwhelming problems and developments within as well as outside the Batak area. This second part concludes with an *Epilogue* in Chapter Seven which presents a brief explanation why the Rhenish mission was forced to end its activities among the Bataks with its impact upon the entire educational effort and network of schools which had been built up for almost 80 years.

This writing ends with *Part Three* comprising an evaluation, conclusion and reflection on the process of encounter with its collateral complex of problems. Chapter Eight summarizes and evaluates various impacts of the Rhenish mission's educational work, especially on the Batak people, and also shows the fruit of the educational ministry for both parties, formerly and presently as well.

S A M E N V A T T I N G

Het is algemeen bekend dat de Europese zendingsgenootschappen een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan de opbouw van het onderwijs voor de Bataks, in het bijzonder voor de Christenen onder hen. Maar kwam het initiatief alleen van deze genootschappen? Welke was de rol van de

Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

Bataks zelf, en hoe groot was deze? En in hoeverre was de koloniale overheid actief op dit gebied?

Deze dissertatie wil het verhaal bieden van de geschiedenis van het schoolonderwijs onder de Christen-Bataks. Zij gaat uit van de hypothese dat hun vooruitgang op onderwijsgebied de resultante was van de ontmoeting tussen de Bataks en de zendingsgenootschappen, tot op zekere hoogte gestimuleerd door initiatieven van de koloniale overheid. Het zendingsgenootschap dat de partner werd van de (Toba-)Bataks was de Rijnse Zending (*Rheinische Missionsgesellschaft, RMG*), een Duitse organisatie die in Batakland en naburige streken werkzaam was van 1861 tot 1940.

Uitgaand van deze hypothese dan wil deze dissertatie een beschrijving geven van de stichting, de motivatie, het doel en de inhoud van het schoolonderwijs dat de RMG gedurende de periode van haar werkzaamheid in Batakland verzorgde. Daarnaast wordt de pedagogische visie van de RMG en haar standpunt inzake de plaats en de functie van het onderwijs in het geheel van haar arbeid besproken. Vanuit een ander gezichtspunt wordt het traditionele onderwijssysteem van de Bataks beschreven, worden de factoren aangeduid die de Bataks eertoe brachten het Westers onderwijs enthousiast te verwelkomen, en wordt hun eigen rol in de ontmoeting geschetst alsmede de doelen die zij door middel van het onderwijs wilden realiseren.

Na de Inleiding volgen drie delen, die elk meerdere hoofdstukken omvatten. Deel I biedt een overzicht van de context en achtergrond van de ontmoeting, met een algemeene beschrijving van de betrokken partijen. Dit deel bestaat uit drie hoofdstukken. Hoofdstuk 1 biedt een beknopt overzicht van de geschiedenis van het onderwijs in Indonesië; het laat zien in hoe grote mate het zendingsonderwijs in Indonesië in het algemeen en het onderwijssysteem van de RMG in Batakland in het bijzonder verbonden waren met onderwijssysteem van de Nederlandse koloniale overheid en zelfs daarvan afhankelijk waren. Hoofdstuk 2 geeft een korte beschrijving van de Batak-samenleving voor en tijdens de komst van de zendelingen, waarbij de nadruk valt op het traditionele onderwijssysteem. Dit hoofdstuk geeft inzicht in de mogelijkheid en onmogelijkheid bepaalde aspecten en elementen van dit traditionele onderwijs te integreren in het onderwijssysteem van de RMG, en voor de motieven van de zending bij het accepteren of verwerpen van deze

Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

aspecten en elementen. Hoofdstuk 3 biedt een detailschets van de onderwijsfilosofie die de zendelingen meebrachten en verder ontwikkelden voor en na hun aankomst in Batakland, en hoe deze filosofie aan hen werd doorgegeven welke andere partijen het denken en handelen van de zendelingen op onderwijsgebied verrijkten. Al deze gegevens kunnen bijdragen tot een beter verstaan van de arbeid van de RMG op het gebied van het onderwijs, van de onderwijsfilosofie en -praktijk die zij in Batakland ontwikkelde. Tevens kunnen zij beter zichtbaar maken in hoeverre de ervaringen opgedaan in de ontmoeting tussen de zending en de Bataks uitoefenden op de onderwijsfilosofie van de RMG in het moederland.

Deel II bevat een analyse van de arbeid van de RMG op onderwijsgebied gedurende de gehele periode waarin de zending onder de Bataks werkte (1861-1940), en laat de processen zien die op gang kwamen in de ontmoeting tussen de Bataks en de zending. De genoemde periode kan worden verdeeld in drie perioden of secties. In elk daarvan treden bepaalde kenmerken en thema's op de voorgrond. Deze verdeling heeft echter geen absolute geldigheid, omdat gebeurtenissen en trends in een bepaalde periode niet tot die periode beperkt waren. Zij wordt slechts gehanteerd als hulpmiddel om te onderscheiden welke zaken in elke periode op de voorgrond traden. Echter is het van belang de gehele periode 1861-1940 als een historische eenheid te beschouwen.

De eerste periode (1861-1882), die wordt geanalyseerd in Hoofdstuk 4, was een tijd van pioniersarbeid, waarin de grondslagen werden gelegd voor het onderwijssysteem en het netwerk van scholen. In deze jaren bezaten de Rijnse zendelingen geen duidelijke en samenhangende onderwijsfilosofie. In de tweede periode (1883-1914), die besproken wordt in Hoofdstuk 5, bereikt de ontwikkeling van het onderwijs haar hoogtepunt, zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht. Het aantal scholen en scholieren neemt toe en de onderwijsfilosofie kristalliseert zich uit na een intense worstelling van de zendelingen om te komen tot een onderijssysteem dat voldeed aan de behoeften van de Batak-samenleving. De derde periode (1915-1940), besproken in Hoofdstuk 6, beschrijft de crisis die de Rijnse Zending in het algemeen en het onderwijswerk van de RMG in het bijzonder overspoelde als gevolg van problemen en ontwikkelingen in en buiten Batakland. Deel II

Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.

wordt besloten door een Epiloog (Hoofdstuk 7), die aangeeft waardoor de Rijnse Zending haar activiteiten onder de Bataks moest staken (1940), met alle gevolgen van dien voor het gehele onderwijs en het netwerk van scholen dat gedurende bijna 80 jaren was opgebouwd.

Deze dissertatie eindigt met Deel III, waarin het proces van ontmoeting met de problemen die zich daarbij voordeden wordt geëvalueerd, conclusies worden getrokken en hierop wordt gereflecteerd. Hoofdstuk 8 geeft en beknopt overzicht van de invloed die door de arbeid van de RMG op onderwijsgebied is uitgeoefend, in het bijzonder op de Bataks; het evalueert deze invloed en laat tevens de vruchten zien die beide partijen van de inspanningen op onderwijsgebied plukten, vroeger en tot op de huidige dag.